

Projectes en CAV: Un entorn de treball col·laboratiu per a l'avaluació de competències

Informe final del projecte 2011PID-UB/99

Romeo, Marina; Yepes-Baldó, Montserrat; Sánchez, Lydia; Burset, Sílvia;
Garcia, M. Ángeles; González, Vicenta; Gustems, Josep; Martín, Carolina;
Bosch, Emma; Berger, Rita, Aguilar, Carlos
Octubre 2012

Contextualització

L'activitat desenvolupada s'emmarca en un projecte d'innovació institucional promogut des de l'ensenyament de Comunicació Audiovisual. La Cap d'Estudis del Grau, recolzada posteriorment pel Consell d'Estudis, va considerar el grup GID-CAV especialment idoni com a impulsor del projecte, donada la seva trajectòria investigadora-docent. També es va tenir en compte que els membres del grup pertanyem a diferents àrees de coneixement vinculades a la Comunicació Audiovisual, i coordinem o estem a càrrec de la docència d'assignatures obligatòries que fonamenten el desenvolupament de l'assignatura Projectes.

Taula 1. Assignatures coordinades o impartides pels membres del grup GID-CAV en el Grau de Comunicació Audiovisual (1r. i 2n. Curs) en el període 2010-2012:

Assignatura	Departament	Facultat
PROJECTES 1	Ensenyament de Comunicació Audiovisual	
Fonaments de la Comunicació Mediatitzada	Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual	Formació del Professorat
Psicologia de la Comunicació en els Mitjans	Psicologia Social	Psicologia
Estètica i Audiovisuals	Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual	Formació del Professorat
Teoria de la Imatge	Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual	Formació del Professorat

Assignatura	Departament	Facultat
Guió	Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual	Formació del Professorat
Teories de la Comunicació Mediatitzada	Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual	Formació del Professorat
Expressió Oral i Escrita en Castellà	Filologia Hispànica	Filologia
Vídeo Digital	Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica – Comunicació Audiovisual	Formació del Professorat
Música i so en l'audiovisual	Didàctica de l'Expressió Musical i Corporal	Formació del Professorat

Objectius del projecte

L'objectiu general és la creació d'un entorn d'ensenyament-aprenentatge, concebut com a un procés d'investigació-acció, fonamentat en el treball col·laboratiu i en el desenvolupament i avaluació de les competències transversals en la matèria *Projectes* del grau de Comunicació Audiovisual.

En concret, l'objectiu del projecte d'innovació *Projectes en CAV: Un entorn de treball col·laboratiu per a l'avaluació de competències* (PRO-CAV) és integrar les competències adquirides en el conjunt d'assignatures cursades prèviament, tot posant en relació els diferents llenguatges: escrit, oral, audiovisual i multimèdia, que fonamenten la comunicació en entorns audiovisuals. Es proposa una metodologia que afavoreix el desenvolupament de les competències transversals del grau i posa èmfasi en el treball col·laboratiu. La finalitat és que l'estudiant

adquireixi una visió integral i transversal de la formació que rep en els seus estudis, tot capacitant-lo per desenvolupar les diferents fases d'un projecte emmarcat en l'entorn de la Comunicació Audiovisual a partir dels seus coneixements i de les habilitats desenvolupades en clau competencial.

Accions desenvolupades / pla de treball

Aquest projecte s'estructura a partir del pla de treball descrit a continuació. Aquest pla inclou, a més, les metodologies a desenvolupar en cadascuna de les fases:

Fase I: Anàlisi de la definició nominal i operativa de les competències transversals.

Fase II: Desenvolupament i posada en marxa d'un seminari prospectiu.

Fase III: Pre-disseny del desenvolupament i avaluació de la matèria obligatòria *Projectes*.

Fase IV: DAFO del conjunt d'accions formatives i avaluatives de la matèria.

Fase V: Integració de resultats.

Fase VI: Avaluació i revisió.

A data de lliurament d'aquest informe s'han desenvolupat les fases I, II i III del projecte. Donat que l'assignatura s'ha impartit en el segon semestre del curs 2011-2012, ens manquen les fases IV, V i VI. Per tal de poder-les desenvolupar, se'ns ha concedit el projecte 2012PID-UB/115.

Les accions realitzades en aquest primer any del projecte han estat les següents:

Fase I: Anàlisi de la definició nominal i operativa de les competències transversals (setembre-octubre 2011). Per al desenvolupament d'aquesta fase es van realitzar tres activitats diferents:

- Buidat i anàlisi de diferents fonts documentals acadèmico-investigadores en relació a la definició nominal i operativa de les competències a desenvolupar en el grau Comunicació Audiovisual. En concret, es van analitzar el *Libro blanco de títulos de grado en comunicación* (ANECA, 2005) així com els diversos plans d'estudis de les titulacions de Comunicació i Comunicació Audiovisual, nacionals i internacionals.
- Anàlisi de les activitats i tasques demandades pels empleadors que ofereixen pràctiques en l'ensenyament per tal d'establir un perfil de competències adaptades al mercat laboral (**EVIDÈNCIA 1:** Graella classificatòria dels perfils d'empleadors).

- Sessió de treball centrada en la competència transversal de pensament analític (**EVIDÈNCIA 2 i 3:** Certificats d'assistència a la sessió). Aquesta activitat va tenir com a objectiu l'intercanvi i transferència de coneixement amb altres grups d'innovació docent (Trans@net, Ensenyament de Treball Social) i amb professorat interessat en el desenvolupament de competències transversals.

Fase II: Desenvolupament i posada en marxa d'un seminari prospectiu (octubre 2011). És un mètode participatiu proposat per Weisbord (1987) i Weisbord i Janoff (1995). S'han realitzat dos grups de treball de professors (coordinadors de les assignatures implicades), egresats i empleadors (professionals dels mitjans de comunicació). Tots ells estaven vinculats amb l'ensenyament de Grau de Comunicació Audiovisual de la UB, a més d'estar interessats en el funcionament futur de l'ensenyament. La selecció d'aquests s'ha fet seguint criteris de màxima diversitat de visions. Els grups així formats es van reunir per generar imatges del futur desitjat i perfilar les línies estratègiques orientadores que guiïn el desenvolupament i avaluació de la matèria obligatòria Projectes (**EVIDÈNCIA 4:** Cartes de convocatòria a les sessions; **EVIDÈNCIA 5:** Guia de les sessions; **EVIDÈNCIA 6:** Full de protecció de dades i consentiment informat; **EVIDÈNCIA 7:** Fitxes de treball; **EVIDÈNCIA 8:** Transcripcions (no s'adjunta aquesta evidència de conformitat amb el que estableix la Llei 15/1999 de 13 de desembre i amb el R. D. 1720/2007 de 21 de desembre, sobre protecció de dades de caràcter personal); **EVIDÈNCIA 9:** Vídeos de les sessions (no s'adjunta aquesta evidència de conformitat amb el que estableix la Llei 15/1999 de 13 de desembre i amb el R. D. 1720/2007 de 21 de desembre, sobre protecció de dades de caràcter personal); **EVIDÈNCIA 10:** Fotos de les sessions del 18 i 19 d'octubre; **EVIDÈNCIA 11:** Resums executius).

Fase III: Pre-disseny del desenvolupament i avaluació de la matèria obligatòria Projectes. A partir de les imatges del futur desitjat i de les línies estratègiques orientadores, el Grup GID-CAV ha elaborat els següents documents de treball: Pla Docent de l'assignatura Projectes I (**EVIDÈNCIA 12:** <http://hdl.handle.net/2445/17742>), Document de treball per a l'elaboració de l'assignatura Projectes I (**EVIDÈNCIA 13:** <http://hdl.handle.net/2445/17743>), Document de treball per a l'elaboració de les directrius acadèmic-docents de l'assignatura de projectes Projectes I (**EVIDÈNCIA 14:** <http://hdl.handle.net/2445/20902>) i la Fitxa base de l'assignatura Projectes I (**EVIDÈNCIA 15:** <http://hdl.handle.net/2445/21113>).

A data de lliurament del present informe, queden pendents les següents fases del projecte:

Fase IV: DAFO del conjunt d'accions formatives i avaluatives de la matèria. Aquesta acció serà desenvolupada a partir del mes d'octubre de 2012 amb la Cap d'Estudis de l'Ensenyament, el professorat implicat i el Consell d'Estudis del Grau, que compta amb representació dels estudiants.

Fase V: Integració de resultats. Les propostes recollides en el seminari i el DAFO seran integrades en el sí del desenvolupament del procés d'ensenyament-aprenentatge. Està previst que aquesta fase es desenvolupi a partir de novembre - desembre de 2012.

Fase VI: Avaluació i revisió. Un cop desenvolupades i integrades les accions descrites, el projecte serà avaluat prenent com a "evidència, entre d'altres, els resultats acadèmics i la resta d'indicadors (disponibilitat de recursos, satisfacció d'alumnat, professorat i ocupadors, etc.), necessaris per fer el diagnòstic de la realitat i elaborar propostes que serveixin per millorar la seva qualitat" (AQU, 2012, para. 2). Aquesta fase es desenvoluparà al finalitzar el segon any d'impartició de l'assignatura (juliol-desembre 2013).

Resultats

Per una millor claredat expositiva presentarem els resultats obtinguts, a data de lliurament d'aquest informe, seguint les fases desenvolupades en el pla de treball.

Fase I: A partir del buidat i anàlisi de diferents fonts documentals acadèmic-investigadores hem concretat el marc conceptual, tal i com es pot constatar en la següent publicació:

Marina Romeo, Montserrat Yepes, Silvia Burset, M. Ángeles García, M. Vicenta González, Lydia Sánchez y Rita Berger (2012) Desarrollo de la materia Proyectos. Grado de Comunicación Audiovisual. Universitat de Barcelona. Revista de Formación e Innovación Educativa Universitaria (REFIEDU). Vol. 5, nº 2, 122-132. (**EVIDÈNCIA 16**)

I en les comunicacions presentades a diversos congressos:

VII Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (VII CIDUI 2012). Barcelona. 4 al 6 de juliol:

Sánchez, L., González, V., García, MA., Romeo, M., Yepes, M., Berger, R., Burset, S., Bosch, E., Martín, C., Aguilar, C., Gustems, J., (2012): *Desarrollo de la materia Proyectos en Comunicación Audiovisual: La visión de profesoras, profesionales y egresados* (**EVIDÈNCIA 17**).

IX Jornadas Internacionales de Innovación Universitaria. Madrid. 11 al 13 de juliol:

Romeo, M., Yepes, M., Sánchez, L., Burset, S., García, M. A., González, V., Berger, R., Gustems, J., Bosch, E., Martín, C., Aguilar, C. (2012): *Proyectos: Una experiencia de aproximación Universidad-Empresa*. (**EVIDÈNCIA 18**)

II Congreso Internacional de Docencia Universitaria (II CIDU 2011). Vigo. 30 juny al 2 de juliol de 2011:

Romeo, M., Yepes, M., Sánchez, L., Burset, S., García, M. A., González, V., Aguilar, C. (2011): *Desarrollo de la materia Proyectos. Grado de Comunicación Audiovisual*. (**EVIDÈNCIA 19**)

VIII Jornadas Internacionales de Innovación Universitaria. Madrid (Universidad Europea de Madrid). 11-12 de juliol de 2011:

García, M. A., Aguilar, C., Romeo, M., Yepes, M., Burset, S., González, V. y Sánchez, L. (2011): *Las asignaturas Proyectos en el grado de Comunicación Audiovisual de la Universitat de Barcelona: un ejemplo de evaluación por competencias*. (**EVIDÈNCIA 20**)

Fase II: La realització dels seminaris prospectius ha comportat els següents resultats en format d'evidències:

- **EVIDÈNCIA 8:** Transcripcions (no s'adjunta aquesta evidència de conformitat amb el que estableix la Llei 15/1999 de 13 de desembre i amb el R. D. 1720/2007 de 21 de desembre, sobre protecció de dades de caràcter personal)
- **EVIDÈNCIA 9:** Vídeos de les sessions (no s'adjunta aquesta evidència de conformitat amb el que estableix la Llei 15/1999 de 13 de desembre i amb el R. D. 1720/2007 de 21 de desembre, sobre protecció de dades de caràcter personal)
- **EVIDÈNCIA 10:** Fotos de les sessions del 18 i 19 d'octubre
- **EVIDÈNCIA 11:** Resums executius

Fase III: Els resultats d'aquesta fase s'evidencien en les següents publicacions, a partir de les quals es marquen les directrius acadèmico-docents de l'assignatura Projectes I, així com el seu pla docent i la fitxa guia pel coordinador dels equips docents:

- **EVIDÈNCIA 12:** Pla Docent de l'assignatura Projectes I
<http://hdl.handle.net/2445/17742>)
- **EVIDÈNCIA 13:** Document de treball per a l'elaboració de l'assignatura Projectes I <http://hdl.handle.net/2445/17743>)
- **EVIDÈNCIA 14:** Document de treball per a l'elaboració de les directrius acadèmico-docents de l'assignatura de projectes Projectes I
<http://hdl.handle.net/2445/20902>
- **EVIDÈNCIA 15:** Fitxa base de l'assignatura Projectes I
<http://hdl.handle.net/2445/21113>

Transferibilitat dels resultats

L'activitat desenvolupada pel grup ha estat transferida a diferents ensenyaments, tal i com es constata a partir de la participació dels membres del grup en tallers i comissions de desenvolupament de competències en diverses titulacions:

- Participació i col·laboració de Montserrat Yepes i Emma Bosch en els Tallers de docència sobre competències transversals organitzades pel grup Trans@net de Treball Social.
- Participació de Lydia Sánchez en la Comissió del Treball Final de Grau de la Facultat de Formació del Professorat.
- Participació de Carolina Martin en la Comissió de creació de la ràdio UB en Facultat de Formació del Professorat.
- Participació de Marina Romeo en la Comissió de desenvolupament del Màster Oficial en Mediació de la UB.

A més, la capacitat formativa del grup permet la transferibilitat del resultats i del procés investigador. Entre les accions formatives desenvolupades destaquen:

- Burset, S. (2012). "Competencia artística y cultural". Mòdul: "Enseñanza y evaluación de competencias comunicativas e instrumentales". Creació de material docent pel *MÀSTER EN ENSEÑANZA EN COMPETENCIAS*, que es cursa *on-line*. Màster per la Universitat Ramon Llull. 60 crèdits ECTS. 15 mesos de durada. www.idiprofesional.com. Organitzat per l'Institut de Recursos i Investigació per a la Formació, S.L., l'Instituto de Innovación Profesional, S.L. i la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la Universitat Ramon Llull.
- Burset, S. (2012). Creació de material docent pel *POSTGRADO EN LA PRÁCTICA Y LA ENSEÑANZA DE LAS COMPETENCIAS DISCIPLINARES Y TRANSVERSALES*:

www.idiprofesional.com. Organitzat per l'Institut de Recursos i Investigació per a la Formació, S.L., l'Instituto de Innovación Profesional, S.L. i la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la Universitat Ramon Llull.

- García, M. A. (Dir.) (2011). Jornada de conferències-taller: Cómo informan los informativos audiovisuales: anàlisi crític. Conferència impartida pel Sr. Carlos García Baena, editor i redactor d'Informativos Cuatro.
- Gustems, J. (2012) Coordinació i impartició del curs "Música i audiovisuals: una relació de cine", als *Juliols a la UB*.
- Romeo, M. (2009-2012). Màster de coaching i lideratge personal (UB). El desenvolupament de les competències comunicatives.
- Romeo, M. (2009-2012). Màster en gestió d'empreses esportives (UB). Habilitats directives.
- Romeo, M., i Yepes, M. (2011-2012) Màster en mediació (IL3). Desenvolupament de competències transversals de recerca.
- Sánchez, L. (Dir.) i García, M. A. (2012). Seminari sobre *Media Theory*. S'ha concedit un projecte PID vinculat a aquesta activitat (2012PID-UB/083)
- Yepes, M. (2010-2012). Màster de coaching i lideratge personal (UB). El desenvolupament de les competències.

Valoracions

Aquest projecte comporta, en primer lloc, posar l'estudiant en el centre del procés d'ensenyament-aprenentatge per tal de fomentar la seva capacitat de reflexió i d'autoaprenentatge. En segon lloc, ha de permetre la superació de l'actuació compartimentada que estudiants, docents i professionals han tingut fins al moment en el procés d'elaboració i concreció dels aprenentatges, a fi que adquireixin una visió global i integrada de la Comunicació Audiovisual. I, finalment, destaquem l'elaboració d'una metodologia de treball capaç de desenvolupar i avaluar competències transversals que s'adequa a la realitat de l'actuació professional, apropant els coneixements i habilitats adquirits en el món acadèmic als requerits pel mercat de treball.

Entre les principals dificultats del projecte cal destacar, per una banda, les vinculades a la coordinació de professors, professionals i egresats en una activitat, donat que no es fàcil coordinar les diferents agendes.

Per altre banda, cal afegir com a dificultat la manca de finançament institucional. Aquest fet ens ha obligat a buscar altres fonts de finançament, donat que el desenvolupament del projecte comporta unes despeses associades al personal de suport, a formació, difusió de resultats i al suport logístic.

A continuació presentem la memòria econòmica corresponen al primer any del projecte, tenint en compte les diferents partides:

- Personal de suport: Hem comptat amb la col·laboració de 4 estudiants per a la realització de diverses tasques:
 - Preparació i enregistrament de les sessions de focus group. Total d'hores de treball: 12h. El cost total vinculat a aquesta partida (120 euros) ha estat finançat per l'ensenyament de Comunicació Audiovisual.
 - Sessió fotogràfica durant els focus groups. Total d'hores de treball: 4h. El cost total vinculat a aquesta partida (40 euros) ha estat finançat per l'ensenyament de Relacions Laborals.
 - Transcripció de les sessions de focus group: Total d'hores de treball: 20 hores. El cost total vinculat a aquesta partida (200 euros) ha estat cofinançat amb el pressupost que el grup ha rebut com a GIDC i el Grup de Recerca Consolidat PsicoSAO.
- Formació: Durant el mes de abril de 2012 s'ha realitzat un curs de formació en anàlisi de dades qualitatives a través del programari lliure WeftQDA. Les despeses derivades de la realització del curs han correspost a càrrec de l'ICE, i suposen un total de 720 euros (90 euros/hora).
- Difusió de resultats: L'assistència a congressos ha tingut fonts de finançament diverses.
 - VII Congrés Internacional d'Innovació Docent CIDUI 2012. La inscripció al Congrés d'un dels membres del grup suposa un cost de 260 euros. El PMID, en data 7 de desembre de 2011, ens va informar de la possibilitat de finançar la inscripció d'un altre dels membres.
 - IX Jornadas Internacionales de Innovación Universitaria 2012. Cost de la inscripció: 225 €/persona (2 persones). Viatge: 300 €. Tant la inscripció com el viatge de dos membres del grup va córrer a càrrec

del fons del grup i del departament de Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual

- VIII Jornadas Internacionales de Innovación Universitaria 2011. Cost de la inscripció: 220 €/persona (2 persones). Viatge: 300 €. Tant la inscripció com el viatge de dos membres del grup va córrer a càrrec del fons del grup i del departament de Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual
- Logística: Per tal de realitzar els dos seminaris prospectius del mes d'octubre de 2011 van ser necessaris els següents recursos:
 - Lloguer del Laboratori de Psicologia Social. El cost total vinculat a aquesta partida (300 euros) ha estat finançat pel Departament de Psicologia Social.
 - Coffee-break: Els dos coffee-breaks realitzats durant els seminaris prospectius van suposar un cost total de 162 euros. Aquesta despesa ha estat finançada amb el pressupost que el grup ha rebut com a GIDC.
 - Enregistrament d'àudio i so: El cost total vinculat a aquesta partida (200 euros) ha estat finançat per l'ensenyament de Comunicació Audiovisual.
 - Ordinadors i software per introduir i tractar les dades: Els recursos de què disposem han estat cedits pels departaments directament implicats en el projecte (Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual, Psicologia Social, Filologia Hispànica i Didàctica de l'Expressió Musical i Corporal). En la mesura del possible s'intenta emprar programari lliure (OpenOffice, WeftQDA)

Taula resum de despeses

CONCEPTE	COST	FINANÇAMENT
Personal de suport - Preparació i enregistrament de les sessions de focus group - Sessió fotogràfica durant els focus groups - Transcripció de les sessions de focus group	120€ 40€ 200€	Ensenyament CAV Ensenyament RRLL Fons propi del grup + PsicoSAO
Formació	720€	ICE
Difusió de resultats - Inscripció al Congrés Internacional d'Innovació Docent (CIDUI 2012) - IX Jornadas Internacionales de Innovación Universitaria 2012 - VIII Jornadas Internacionales de Innovación Universitaria 2011	260€ 260€ 750€ 740€	PMID Fons propi del grup Fons propi del grup + Departament de Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica Fons propi del grup + Comunicació Audiovisual Departament de Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual
Logística - Lloguer del Laboratori de Psicologia Social - Coffee-break - Enregistrament d'àudio i so - Ordinadors i software per introduir i tractar les dades	300€ 162€ 200€ Credits	Departament de Psicologia Social Fons propi del grup Ensenyament CAV Tots els departaments implicats: Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica– Comunicació Audiovisual, Psicologia Social, Filologia Hispànica i Didàctica de l'Expressió Musical i Corporal
TOTAL		3752€